

MITÄ NEUVONPITO OIKEIN MERKITSEE?

Uusi vähemmistölaki velvoittaa kunnat jakamaan vaikutusvaltaa kansallisille vähemmistöryhmille heitä koskevissa kysymyksissä. Vaikutusvaltaa olisi jaettava neuvonpidon ja rakenteellisen dialogin kautta. Mutta mitä tämä oikein merkitsee?

Sivu 2

REIPASTA TOIMINTAA KAHDEN VUOSIKYMMENEN AJAN

Haningessa toimiva Suomalainen eläkeläisyhdistys Reipas täyttää tänä vuonna 20 vuotta. Päivänsankaria juhlittiin Quality Winn -hotellissa Handenissa marraskuun yhdeksäntenä.

Sivu 4

HANINGEN LUONTO-OPAS JULKAISTAAN SUOMEKSI

Sivu 5

LISÄÄ UUTTA SUOMALAISTA ELOKUVAA TIEDOSSA KEVÄÄKSI

Sivu 5

OM HANINGE PÅ SVENSKA

Läs mer på svenska på sidorna 6-7

Kuva: Martin von Pfaler

MITÄ NEUVONPITO OIKEIN MERKITSEE?

Uusi vähemmistölaki velvoittaa kunnat jakamaan vaikutusvaltaa kansallisille vähemmistörhyille heitä koskevissa kysymyksissä. Vaikutusvaltaa olisi jaettava neuvonpidon ja rakenteellisen dialogin kautta. Mutta mitä tämä oikein merkitsee? Hanningen kulttuuritalossa pidetyssä seminaarissa Emmy Bornemark Tukholman lääninhallituksesta selvitti asioita.

Eurooppalainen ohjeisto kansalaisjärjestöjen osallistumisesta päätösprosesseihin, tai lyhyesti vain ”koodi”, antaa joitakin vinkkejä siitä, kuinka asioissa pitäisi edetä. Julkaisussa määritellään yhteistoiminnan eri muodot.

Yhteistoimintaa voidaan harjoittaa eri tavoin, riippuen siitä, miten paljon vastapuolta halutaan aktivoida. Yksisuuntainen tiedottaminen ei vaadi vastaanottajalta aktiivisuutta, kun taas neuvonpito ja dialogi vaativat sitä kasvavassa määrin. Kaikkein aktiivisin yhteistoimintamuoto on partneruus. Jos kunta kutsuu vähemmistön edustajia tiedotustilaisuuteen, ei se siis ole aitoa yhteistoimintaa, koska tieto on yhdensuuntaista eikä liiku molempiin suuntiin, Bornemark selitti.

Kun pidetään neuvonpitotilaisuus, tilaisuuteen kutsuttujen edustajien pitäisi saada osallistua siihen aktiivisesti, olematta vain passiivisia kuulijoita. Yhteiskunnan tulisi aktiivisesti hakea heiltä ideoita ja näkökohtia heitä koskeviin asioihin. Tavoitteena on siis kaksisuuntainen viestintä.

Dialogi on Bornemarkin mukaan vielä aktiivisempi yhteistoimintamuoto, joka edellyttää, että molempien osapuolten edustajat tapaavat toistuvasti puidakseen yhdessä asioita. Osapuolet, tässä tapauksessa esimerkiksi kunta ja kansallinen vähemmistö, voivat käydä keskustelua laajasti jatkuvalla mallilla eri asioista. Dialogi voi myös olla yhteistoimintaa, jolloin kokoonnutaan ratkaisemaan jotakin tiettyä, ennalta määrättyä ongelmaa.

Kaikkein aktiivisin yhteistoimintamuoto on partneruus, eli asioiden hoitaminen täydessä yhteistyössä.

Entä mitä merkitsee rakenteellinen dialogi? Kuinka sellainen saadaan syntymään? Bornemarkin mukaan termillä tarkoitetaan, että kokouksessa jaetaan todellista vaikutusvaltaa ja että kokouksen tavoite on selvä ja sisältö asiallista. Kokouksen tavoitteena tulisi myös olla osapuolten välisen tasavertaisuuden lisääminen. Rakenteellinen dialogi edellyttää sen lisäksi kokouksissa saavutettujen tulosten seurantaa ja niitä koskevaa selvää palautetta.

Onnistunut neuvonpito rakentuu siis hyvin suunniteltuihin kokouksiin, joiden tavoitteet ovat selvät. Päiväjärjestys tulisi lähettää kutsutuille ajoissa ja jokaisesta kokouksesta olisi laadittava pöytäkirja. Päätösprosessin tulisi olla läpinäkyvä. On myös tärkeää, että kokouksen osallistujilla on päätösvaltaa. Muuten päätösten toteuttaminen saattaa tulla vaikeaksi.

Bornemarkin mukaan on myös määrättyjä asioita, jotka vaikeuttavat hyvän neuvonpidon aikaansamamista kansallisten vähemmistöjen kanssa. Vähemmistöryhmiä voi olla vaikea tavoittaa ja he voivat kokea, ettei tarvetta neuvonpidolle varsinaisesti ole. Ongelmia saattaa aiheuttaa myös kunnan poliitikkojen ja virkamiesten epä tietoisuus lakimääräyksistä, ajan tai resurssien puute, tiedon puute toisen osapuolen tottumuksista ja suhtautumistavoista sekä yleinen luottamuksen puute.

Tämän jälkeen Bornemark siirtyi antamaan käytännön vinkkejä. Hän tähdensi, että neuvonpitoon on aina suhtauduttava pitkäjänteisesti ja että osapuolten välille on pyrittävä rakentamaan ihmissuhteita. Lisäksi kunnan olisi oltava selvillä siitä, mitä neuvonpidosta halutaan saada irti. Neuvonpitoon osallistujan on hyvä saada tietää, onko päiväjärjestykses-

sä ilmoitettu kohta pelkkä tiedotuskohta vai otetaanko se neuvonpidon tai dialogin aiheeksi.

Osallistuminen päätöksentekoon edellyttää käytännössä myös neuvonpidon ajoittamista oikealle ajankohdalle. Neuvonpitotilaisuudet voivat erota suuresti toisistaan riippuen siitä, minkälaisesta neuvonpidosta on kyse. Neuvonpitotilaisuuksia voidaan järjestää yhden tai useamman vähemmistön kanssa samanaikaisesti. Tilaisuudet voivat olla joko avoimia tai suljettuja ja niiden sisältö voi olla keskeistä tai liittyä johonkin teemaan. Neuvonpidon tulisi kuitenkin aina liikkua yleisellä tasolla eikä se saisi puuttua yksittäisiin asioihin. Muuten se muuttuu asioiden käsittelyksi, Bornemark varoitteli.

Lopuksi Bornemark kehui Haningen kunnan pyrkimyksiä osallistaa kansalliset vähemmistöt päätöksentekoon. Vaikka paljon onkin vielä tekemättä, Haninge on sijoittunut vankasti vähemmistötyön etulinjoille, toimien muille Ruotsin kunnille hyvänä esimerkkinä siitä, miten vähemmistöille voidaan jakaa vaikutusvaltaa. Samalla se kannustaa jatkamaan vähemmistötyön edistämistä kunnassa, päätteli Bornemark.

Kuva: Martin von Pfaler

Kuva: Martin von Pfaler

Kunnanneuvos *Petri Salonen* (vas.) ja Haningen kunnan vähemmistökoordinoija *Sanna Rantamäki* (oik.) jakoivat *Reippaan puheenjohtaja Pirkko Sinkkoselle* diplomin.

REIPASTA TOIMINTAA KAHDEN VUOSIKYMMENEN AJAN

Haninassa toimiva Suomalainen eläkeläisyhdistys Reipas täyttää tänä vuonna 20 vuotta. Päivänsankaria juhlittiin Quality Winn -hotellissa Handenissa marraskuun yhdeksäntenä.

Yli viitisenkymmentä ihmistä oli tullut Quality Winn -hotelliin juhlimaan Haningen reippainta eläkeläisyhdistystä Reipasta, jonka 20-vuotisjuhlat järjestettiin 9. marraskuuta. Tapahtuman avasi puheenjohtaja **Pirkko Sinkkonen**, jonka jälkeen juhlapuhujien pitkä jono sai lahjapöydän lopulta notkumaan. Reippaan suuresta merkityksestä monelle ihmiselle ei voinut erehtyä.

Kunnanneuvos **Petri Salonen** ja vähemmistökoordinoija **Sanna Rantamäki** jakoivat Reippaalle diplomin, jossa he kiittivät eläkeläisyhdistystä reippaasta ja omistautuvasta toiminnasta kunnan ja etenkin kunnan suomalaisten eläkeläisten hyväksi.

Juhlatunnelmaa vaimensi aluksi uutinen siitä, että kunta sanoi Reippaan toimitilojen vuokrasopimuksen irti juuri juhlia edeltävällä viikolla. Uusia toimitiloja ei vielä juhlailtana ollut tiedossa ja se tietenkin huolestutti juhlaväkeä.

"Piirakoiden ja joulutorttujen leipomisesta ei tänä vuonna tule mitään, kun meillä ei ole omia tiloja", puheenjohtaja Sinkkonen totesi pettyneenä.

Tunnelma kuitenkin kohosi illemmalla italialaisen buffet-illallisen myötä ja kun sen jälkeen saatiin vielä tanssia suomalaisen live-tanssimusiikin tahtiin, niin huolet voitiin joksikin aikaa jättää mielestä.

Kuva: Martin von Pfaler

Ossi Meriläinen ja *Vilho "Ville" Säkkinen* (kuvassa) viihdyttivät juhlaväkeä.

HANINGEN LUONTO-OPAS JULKAISTAAN SUOMEKSI

Haningen luonto on täynnä hienoja luontoelämyksiä ja kohta niistä voi lukea myös suomeksi. Kunta julkaisee suomen kielen hallintoalueen tuella Haningen luonto-opaan myös suomeksi.

Haningen luonto-opas, tai ruotsiksi "Vägvisare till naturen i Haninge", on yli satasivuinen kirjanen, jossa kuvataan nähtävyyksiä ja käyntikohteita Haningen luonnossa. Oppaan on kirjoittanut **Lars Magnusson** ja se julkaistiin ruotsiksi joitakin vuosia sitten.

Nyt luonto-opas julkaistaan myös suomeksi. Tavoitteena on houkuttaa Haningessa asuvien ruotsinsuomalaisten lisäksi myös heidän suomalaiset sukulaisensa, ystävänsä ja vieraansa ulos Haningen upeaan luontoon.

Luonto-oppaan voi hakea kunnantalosta tai ladata sähköisenä kunnan kotisivulta. Tekstin on kääntänyt Haningen suomenkielinen verkotoimittaja **Martin von Pfaler**.

ITSENÄISYSPÄIVÄNÄ 6.12 KEITTOA JA KARAOKETANSSIA

Perjantaina 6. joulukuuta juhlimme Suomen itsenäisyyspäivää Haningen kulttuuritalossa klo 12:30–13:30.

Ohjelmassa on suomalaista makkarakeittoa sekä karaoketanssia. Makkarakeittoa saa kulttuuritalon kahvilasta ja karaokelauluun pääsee osallistumaan **Juhani Lehtolan** johdolla.

Kunnaneuvos **Petri Salonen** pitää juhlapuheen.

Vapaa pääsy.

Paikka: Haningen kulttuuritalo.

Järjestäjät: Haningen kirjasto ja Haningen suomen kielen hallintoalue.

UUTTA SUOMALAISTA ELOKUVAA HANDENIN KULTTUURITALOSSA

Handenin kulttuuritalossa kuluneen syksyn aikana näytetyt suomalaiset elokuvat ovat vetäneet paljon yleisöä. Suuren suosion ansiosta Haningen suomen kielen hallintoalueen tukema toiminta jatkuu myös keväällä.

Kevään ohjelma

- 1.2 Lastenelokuva Me Rosvolat
- 30.3 Tappajan näköinen mies
- 27.4 Saattokeikka
- 25.5 Kätilö

Kaikki elokuvat alkavat kello 18:00. Lippuja myydään Handenin kirjastossa. Lisäksi elokuva "Laulu koti-ikävästä" sekä Kai Latvalehdon luento Ruotsinsuomalaisten päivänä, maanantaina 24.2.2020 klo 17:30–20:30.

PÅ SVENSKA

VAD INNEBÄR EGENTLIGEN SAMRÅD?

Den nya minoritetslagen ålägger kommunerna att ge inflytande åt de nationella minoriteterna i frågor som berör dem. Detta ska ske genom samråd och strukturerad dialog. Men vad innebär det i praktiken? På ett seminarium på Haninge kulturhus redde Emmy Bornemark från Länsstyrelsen i Stockholms län ut begreppen.

Bild: Martin von Pfaler

Emmy Bornemark tillsammans med samordnarna Gregor Kwiek och Sanna Rantamäki.

Samverkan kan ske i olika former längs en stigande skala av medverkan och engagemang. Från enkelriktad information via samråd och dialog till partnerskap, den mest involverande samverkansformen.

På ett samråd agerar den mottagande parten inte bara en passiv åhörare. När kommunen bjuder in representanter för minoriteten till ett informationsmöte, är det alltså inget äkta samråd, eftersom informationen är enkelriktad och informationsutbyte saknas, förklarade Bornemark.

Dialog är en ännu mer aktiv samverkansform. Här förutsätts att representanter från de båda intressegrupperna, t.ex. kommunen och den nationella minoriteten, träffas återkommande för att diskutera. Den mest engagerande samverkansformen är partnerskap, som innebär att man driver saker tillsammans.

Vad är då strukturerad dialog? Hur ska en sådan föras? Enligt Bornemark handlar det om möten som möjliggör verkligt inflytande, har ett tydligt syfte och ett strukturerat innehåll. En strukturerad dialog förutsätter uppföljning och tydlig återkoppling när det gäller de resultat som uppnåtts, påpekade Bornemark.

Bra samråd bygger på välplanerade möten med ett tydligt syfte. Dagordningen ska skickas ut i god tid till de inbjudna och diskussionsprotokoll upprättas efter varje möte. Beslutsprocessen ska vara transparent. Det är också viktigt att de som deltar på mötet har beslutsmandat. Annars kan det bli svårt att verkställa de beslut som tas.

Bornemark gav en del praktiska tips när det gäller samråden. Förhållningssättet bör alltid vara långsiktigt och relationsbyggande och kommunen måste ha klart för sig vad det är man vill få ut. Att uppge om en punkt på mötesagendan handlar om ren information, eller om ärendet ska tas upp för samråd eller dialog, underlättar och förtydligar för samtliga närvarande.

Samråd kan hållas med en enskild eller flera minoriteter tillsammans, i öppna eller slutna möten och med centralt eller temaspecifikt innehåll. Bornemark var dock tydlig med att samråd alltid ska hållas på policynivå och inte befatta sig med enskilda ärenden. Annars blir det ärendehandläggning.

PENSIONÄRSFÖRENINGEN REIPAS FIRADE 20-ÅRSJUBILEUM

Haninges finska pensionärsförening Reipas firade sitt 20-årsjubileum på Quality Hotel Winn i Handen den nionde november.

Över femtio festdeltagare hade kommit för att fira Reipas i novembermörkret. Festligheterna inleddes av föreningens ordförande **Pirkko Sinkkonen**, som följdes av en lång rad festtalare. Det gick inte att ta miste på hur viktig föreningen är för många människor.

Kommunalrådet **Petri Salonen** (C) och minoritetssamordnaren **Sanna Rantamäki** överräckte ett diplom och tackade för föreningens engagemang för kommunen i allmänhet och för dess finskspråkiga pensionärer i synnerhet.

Feststämningen dämpades till en början av nyheten om att Reipas lokaler i Jordbro nyligen blivit uppsagda. Inga nya lokaler hade kunnat bekräftas innan jubileumskvällen, vilket oroade många av festdeltagarna.

"Utan egna lokaler kommer vi inte att kunna baka vare sig piroger eller jultårter", konstaterade ordföranden Pirkko Sinkkonen besviket.

Stämningen steg dock framåt kvällen i samband med den italienska buffén och när sedan dansen vidtog till takterna av finsk livemusik, kunde bekymren tillfälligt skjutas på framtiden.

NY FINSK FILM PÅ HANINGE KULTURHUS

De finska filmer som visats på kulturhuset i Handen under hösten har dragit mycket publik. Tack vare filmernas stora popularitet kommer verksamheten, som stöds av Finskt förvaltningsområde i Haninge, att fortsätta även under våren.

Vårens program:

1/2 När jag blev stulen andra veckan i juni (barnfilm)

30/3 Med en mördares ansikte

27/4 Udda vänner

25/5 Barnmorskan

Alla filmer börjar klockan 18:00.

Biljetter till filmerna säljs på Handens bibliotek.

Dessutom visas filmen "Ingen riktig finne" tillsammans med en föreläsning av Kai Latvalehto på Sverigefinländarnas dag, måndag 24/2 2020 kl 17:30-20:30.

VÄGVISAREN GES UT PÅ FINSKA

Naturen i Haninge är full av fina naturupplevelser och snart kan man läsa om dem på finska. Kommunen ger med stöd av Finskt förvaltningsområde i Haninge ut kommunens naturguide på finska i översättning av kommunens finska webbredaktör Martin von Pfaler.

"Vägvisare till naturen i Haninge", som naturguiden heter, är en drygt hundrasidig publikation som beskriver olika besöksmål och sevärdheter i Haninges natur. Vägvisaren är skriven av Lars Magnusson och utgavs på svenska för något år sedan.

LUE SUOMALAISIA LEHTIÄ

Kunnan kirjastoissa voit seuraavia suomalaisia uutis- ja aikakauslehtiä:

Handen:

Apu, ET-lehti, Helsingin Sanomat, Kaksplus, Kodin kuvalehti, Ruotsin suomalainen, Suomen kuvalehti, Suomen Uutisviikko ja Tieteen kuvalehti

Brandbergen ja Västerhaninge:

Kotiliesi, Ruotsin suomalainen ja Suomen Uutisviikko.

YHTEYSTIEDOT / KONTAKTUPPGIFTER

Toimitus / Redaktion:

Martin von Pfaler, suomenkielinen verkkotoimittaja / finskspråkig webbredaktör,
070-577 56 61, martin.vonpfaler@haninge.se
Sanna Rantamäki, vähemmistökoordinoija / minoritetssamordnare,
08-606 88 73, sanna.rantamaki@haninge.se

Vastaava julkaisija / Ansvarig utgivare:

Anna Berglund, tiedotuspäällikkö / kommunikationschef,
08-606 79 67, anna.berglund@haninge.se

Etisvun kuvat / Bilder på framsidan: Mostphotos samt Martin von Pfaler.

Número 3 • 2019 – lehden 10. numero kaiken kaikkiaan. Julkaistu joulukuussa 2019.
Nummer 3 • 2019 – nummer 10 totalt. Publicerad i december 2019.